HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

הכל מודים. ולפילו לרבנן לתמרי מבודה בשעת הפרשה רועה מודו שאם משך אחת מהן [ז] והקריבה מלעתה מלחה בתמרת בידים דגלי לעתים ללא ליכפת ליה מינה ולפילו משך מהבודה ומהכפר בה והשתח היה שלא נהבדה מעולה מתה וכי פליגי רבנן היינו בשל לילמך דגלי לעתים לניחת ליה בתקנתייהו (ח) שהפרים מטחת ומבדה והפרים בתחת ומשתת הרחשונה ובא לפנינו לילמך מה יעשה תמריין ליה לך התכפר [ט] בהבודה ושתינה לתבודה תרעה הא נמי דקתני מלו ומלו לתשמש מהן הפני ילך ליט התלה ולפילו מתכפר בהבודה מהכפת לה כגון שמשך מלעתו ולא נתלך דהמת רבנן מודו הלכך תנא לך תקנתא ידיא מלו ומלו [י] והך תקנתא ניחא ליט טפי מלוטר יבוא ויטרח לבית דין וילמך ונתמר לו שיתכפר בהבודון ושתינן לבודון יפלו לנדבה: **הלא נדרי הנאה דהמר.** לפי' משך מלעתו את התבודה [כ] הוחיל והיה לא נדתמי תתרעה [כא] ולא נתלך ומבפר בה תמרי רבנן תתרעה ולא ע"ג [כב] **דרבי סבר מפרישים נלחבור לחבור דמי.** המפרים תתה קרבן לחבור דינו בחבור וכי היכי לחם נתכפר בשלמים בחבור בשעתי מתה מלי לתקיב הקריב בשעתו לשמש מלעתו הלא לר' בתא ו"ל: [כב] רש"י ד"ה כי ס"ק כו'. וע"ע ס"ק דברי רבי אבא לקמן אבל הבי בבי מבבל לשלים ואילך ומבמיב לבל לילמיו בלילים ולבל בבי מלינה בלילה ד"ה כי] בתו: לשמש ד"ה בתו]. [ג] ד"ה בשן. לשמש בו. ל"ע דלר' לתני הפרים בש"ס רש"י בשלמים ואילך ומבמיב לבל לקמן. וי"ל לפלילו לר' אם היה בתלך ומין ויום בדבר מועד לרבנן בש"ס תוס' ד"ה דרבי בר': [ד] **בא"ד** לא מבאי. פי' לפילו משך שאינה בהבודה יבול להתכפר בהבודה ושמיים תרעה. [ה] **בא"ד** בשאינה בהבודה. [ו] **בא"ד** מולין ל"ב:

מוסף רש"י

מובא בסוף המסכת

רבינו גרשום

אלא ל"ר אבא אבר רב דאמר. לקמן נמי הכל מודים שאם נתכפר בשאין אבודה האבודה דפריטא מתה על מה נחלקו על נתכפר באבודה ונשתייר' שאינה אבודה: **דר' סבר מפריש לאבודה.** מה שהפרישה תחת האבודה דינו כאבוד מה אבודה כשנשתיירה מתה אף שאינה אבודה אם נשתיירה נמי מתה: **ורבנן סברי מפרישי לאבוד לאו כאבוד דמי אלא אם נשתיירה שאינה אבודה רועה.** וגבי מעות נמי המפרישי מעות להשתמש ואבדה והפרישי מעות אחרת תחתיה לאבוד לאו כאבוד דמי סברי רבנן ואע"ג דהביא מאלו ולא הביא מאלו הני שאינן אבודין יפלו לנדבה לטעמיה דר' אבא לא מיתוקמא סיפא דדייקינן מינה הא הביא מאלו ולא הביא מאלו הנך דאשתיירו ילכו לים המלח כרבנן אלא כר' רישא סתם לן תנא כרבנן וסיפא כר'. אין: **ומאי קס"ל חני סתמי דפליג ר' ורבנן.** הא בהדיא קתני לה בסיפא דפליגי המפריש כר': **ל"א** הניחא לרב הונא דאמר הכל מודים שאם משך אחת מהן מדעתו דאמרן והקריב שהשניה דפישא מתה בין אם נשתיירה אבודה בין אם נשתיירה שאינה אבודה מתה: סיפא. דדייקינן ילכו לים המלח אתיא כר' וניתא נמי אליבא דרב הונא דאיבא לאוקומי נמי רישא כר' והיכי דמי דאיבא למימר מאי הקריב (דקתני ברישא) אחרת תחתיה ואח"ב נמצא הראשונה

הכל מודים שאם משך אחת והקריבה שהשניה מתה משכחת לה בגון שמשך אחת מהן והקריב ודברי הכל אלא [ו]**לרבי אבא אמר רב דאמר הכל מודים במתכפר בשאינה אבודה שאבודה מתה על מה נחלקו במתכפר באבודה דרבי סבר מפריש לאיבוד כאיבוד דמי ורבנן סברי לאו כאיבוד דמי רישא סתם לן כרבנן סיפא סתם לן כרבי** [ז] **ומאי קמשמע לן דפליגי רבי ורבנן בהדיא קתני לה מחלוקת רבי ורבנן בסיפא המפריש תחאת ואבדה והפריש אחרת תחתיה ואחר כך נמצאת הראשונה והרי** [ח] **שתיהן עומדות אחת מהן תקרב ושניה תמות דברי רבי וחכמים אומרים אין חטאת מתה אלא שנמצאת מאחר שכיפרו בעלים ואין מעות הולכות לים המלח אלא שנמצאו מאחר שכיפרו בעלים הא** [א] **קמשמע לן דבר זה מחלוקת רבי** [ב] **גופא אמר רב הכל מודים** [א]**שאם משך אחת והקריבה שהשניה מתה לא נחלקו אלא בבא לימלך דרבי סבר לא עשו תקנה בקדשים ואמרינן** [ט] **לך התכפר בשאינה אבודה ואבודה מתה ורבנן סברי עשו תקנה בקדשים** [י] **ואמרינן לך** [יא]**התכפר באבודה ושאינה אבודה תרעה מותיב רב משרשיא ולא עשו תקנה בקדשים והתניא** [ג] [יב]**יאכלו מה ת"ל** [יג]**מלמד שאם היתה אכילה מועטת ממתני' דקתני ומכ"ש אין מטחת מתה אלא לא נמצאת לאחר שכפרו והא הכא דשכיחי בעין קודש כפרה ומקמר נאכלת על השבע יאכלוה מה ת"ל שאם היתה אכילה מרובה אין אוכלין עמה חולין ותרומה כדי שלא תהא נאכלת על הנסה** [ד] **מאי לאו אפילו רבי לא רבנן**[ד] **ורבי אבא אמר רב הכל מודים** [יד]**במתכפר בשאינה אבודה שאבודה מתה על מה נחלקו דמתכפר באבודה דרבי סבר מפריש לאיבוד כאיבוד דמי ורבנן סברי לאו כאיבוד דמי תנן**[ה] [טו]**השני יערה עד שיסתאב וימכר ויפלו דמיו לנדבה שאין חטאת** [טז] **ציבור מתה** [ו] **הא דיחיד מתה**[ז] **ואמר רב בעלי חיים אינן נידחין בשהוא מתכפר בשני שבזוג ראשון מתכפר ואידך בתרא הוה ליה כמפריש לאיבוד וטעמא דציבור הא דיחיד מתה מאי**

[טז](**הכל מודים שאם משך אחת מהן** [יז] **והקריבה) רישא רבי וסיפא רבנן.** ומי קשיא ליה לה נמי לר' מנא מאי הקריב לשמיטה וקודש שמיטה (לשמונה) נמצאת לשמונה תמות ורבי היא דאמר אבודה שנעשת הפרשה מעולה ומיפא ורישא רבי לאו פירכא היא דא"כ אמאי נקט הקריב כלל ליתני הפרים שמתו דנשאלת לרב הונא נקט הקריב לשמועינן מדעתו דאם משך מדעתו ולא נמלך. לשון רש"י: הכל מודים שאם משך אחת מהן והקריב אלא [ו]לרבי אבא אמר רב דאמר הכל מודים במתכפר בשאינה אבודה שאבודה מתה על מה נחלקו במתכפר באבודה דרבי סבר מפריש לאיבוד כאיבוד דמי ורבנן סברי לאו כאיבוד דמי רישא סתם לן כרבנן סיפא סתם לן כרבי [ז] ומאי קמשמע לן דפליגי רבי ורבנן בהדיא קתני לה מחלוקת רבי ורבנן בסיפא המפריש תחאת ואבדה והפריש אחרת תחתיה ואחר כך נמצאת הראשונה והרי [ח] שתיהן עומדות אחת מהן תקרב ושניה תמות דברי רבי וחכמים אומרים אין חטאת מתה אלא שנמצאת מאחר שכיפרו בעלים ואין מעות הולכות לים המלח אלא שנמצאו מאחר שכיפרו בעלים הא קמשמע לן דבר זה מחלוקת רבי [א] ורבנן [ב] גופא אמר רב הכל מודים [א]שאם משך אחת והקריבה שהשניה מתה לא נחלקו אלא בבא לימלך דרבי סבר לא עשו תקנה בקדשים ואמרינן [ט] לך התכפר בשאינה אבודה ואבודה מתה ורבנן סברי עשו תקנה בקדשים [י] ואמרינן לך [יא]התכפר באבודה ושאינה אבודה תרעה מותיב רב משרשיא ולא עשו תקנה בקדשים והתניא [ג] [יב]יאכלו מה ת"ל [יג]מלמד שאם היתה אכילה מועטת ממתני' דקתני ומכ"ש אין מטחת מתה אלא לא נמצאת לאחר שכפרו והא נאכלת על השבע יאכלוה מה ת"ל שאם היתה אכילה מרובה אין אוכלין עמה חולין ותרומה כדי שלא תהא נאכלת על הנסה [ד] מאי לאו אפילו רבי לא רבנן[ד] ורבי אבא אמר רב הכל מודים [יד]במתכפר בשאינה אבודה שאבודה מתה על מה נחלקו דמתכפר באבודה דרבי סבר מפריש לאיבוד כאיבוד דמי ורבנן סברי לאו כאיבוד דמי תנן[ה] [טו]השני יערה עד שיסתאב וימכר ויפלו דמיו לנדבה שאין חטאת [טז] ציבור מתה [ו] הא דיחיד מתה[ז] ואמר רב בעלי חיים אינן נידחין בשהוא מתכפר בשני שבזוג ראשון מתכפר ואידך בתרא הוה ליה כמפריש לאיבוד וטעמא דציבור הא דיחיד מתה מאי

תורה אור השלם

ו. וְהִנּוֹתְרָה מִמֶּנָּה יֵאָכֵלוּ אַחֲרֵן וּבָנָיו מַצּוֹת תֵּאָכֵל בְּמָקוֹם קָדֹשׁ בְּחֲצֵר אֹהֶל מוֹעֵד יֹאכְלוּהָ: ויקרא ו ט

שינויי נוסחאות

ז] כרבי אין רישא רבנן וסיפא רבי כו' (ש"ס) **ח]** שתיהן עומדות תמ"ש ממת כו' (ש"ס) **ט]** גופא ע"ל ד"ה כי ס"ק כו'. ול"ע דלמה הכל מודים כו' מתה בין כשנכפר בשבודה בין כשנכפר בשאינה אבודה דפיפא מתה אפילו תבודה ההיל תמות דפיפא מתה אינה בשנכפר בשאינה אבודה ושמ"ש ונכפר בה הלשמה לבודה ולהקריב בשעת מלעתו אינה בשנכפר בשאינה אבודה ולהקריב בשעת מלעתו תמות ולינה בשנכפר בשאינה אבודה ולהקריב בשעת מלעתו תמות ומיפא ורישא רבי לאו פירכא היא דא"כ אמאי נקט הקריב כלל ליתני הפרים שמתו דנשאלת לרב הונא נקט הקריב לשמועינן מדעתו דאם משך מדעתו ולא נמלך. לשון רש"י: הכל מודים שאם משך אחת מהן והקריב אלא [ו]לרבי אבא אמר רב דאמר הכל מודים במתכפר בשאינה אבודה שאבודה מתה על מה נחלקו במתכפר באבודה דרבי סבר מפריש לאיבוד כאיבוד דמי ורבנן סברי לאו כאיבוד דמי רישא סתם לן כרבנן סיפא סתם לן כרבי [ז] ומאי קמשמע לן דפליגי רבי ורבנן בהדיא קתני לה מחלוקת רבי ורבנן בסיפא המפריש תחאת ואבדה והפריש אחרת תחתיה ואחר כך נמצאת הראשונה והרי [ח] שתיהן עומדות אחת מהן תקרב ושניה תמות דברי רבי וחכמים אומרים אין חטאת מתה אלא שנמצאת מאחר שכיפרו בעלים ואין מעות הולכות לים המלח אלא שנמצאו מאחר שכיפרו בעלים הא קמשמע לן דבר זה מחלוקת רבי [א] ורבנן [ב] גופא אמר רב הכל מודים [א]שאם משך אחת והקריבה שהשניה מתה לא נחלקו אלא בבא לימלך דרבי סבר לא עשו תקנה בקדשים ואמרינן [ט] לך התכפר בשאינה אבודה ואבודה מתה ורבנן סברי עשו תקנה בקדשים [י] ואמרינן לך [יא]התכפר באבודה ושאינה אבודה תרעה מותיב רב משרשיא ולא עשו תקנה בקדשים והתניא [ג] [יב]יאכלו מה ת"ל [יג]מלמד שאם היתה אכילה מועטת ממתני' דקתני ומכ"ש אין מטחת מתה אלא לא נמצאת לאחר שכפרו והא נאכלת על השבע יאכלוה מה ת"ל שאם היתה אכילה מרובה אין אוכלין עמה חולין ותרומה כדי שלא תהא נאכלת על הנסה [ד] מאי לאו אפילו רבי לא רבנן[ד] ורבי אבא אמר רב הכל מודים [יד]במתכפר בשאינה אבודה שאבודה מתה על מה נחלקו דמתכפר באבודה דרבי סבר מפריש לאיבוד כאיבוד דמי ורבנן סברי לאו כאיבוד דמי תנן[ה] [טו]השני יערה עד שיסתאב וימכר ויפלו דמיו לנדבה שאין חטאת [טז] ציבור מתה [ו] הא דיחיד מתה[ז] ואמר רב בעלי חיים אינן נידחין בשהוא מתכפר בשני שבזוג ראשון מתכפר ואידך בתרא הוה ליה כמפריש לאיבוד וטעמא דציבור הא דיחיד מתה מאי

כ] א ב מיי' פ"ד מהלכות פסה"מ הלכה ג: **כא] ג** מיי' פ"י מהל' מעשה הקרבנות הלכה יח: **כב] ד** מיי' פ"ד מהל' פסה"מ הלכה ג: **ה** [מיי' פ"ט מהל' עבודת יוה"כ הלכה טו"ן]:

שיטה מקובצת

אלא ל"ר אבא אמר רב דאמר הכל מודים בשהכפר וכו'. ולא רצה לתרץ דגידול הכי הא אם משך אחד מהם כלומר אותה שאינה אבודה השניה ילכו לים המלח דמאלו ומאלו משמע לא שנא אבודה ולא שנא שאינה

(ג) [ומיפא פה.], ד) [ע"ש תוס' זבחים דף קיב ע"ש ד"ה הא מני. ה) [נמצות פה.], ו) [ע"ש תוס' פה.], ז) [ועוד לעיל כב. ועוד פה. [שבועות יב.], ח) [ע' תוס' זבחים דף קיב ע"ש ד"ה בשעיר נשיא. ט) [לקמן כד. ועוד פד. ועי' תוס' פסחים סו: ד"ה ומנלעלמין], י) [ע"ש תוס' מנחות דף פ ע"ש ד"ה וכי. ע"ש], יא) [וע"ע תוס' ע"ז כ ע"ב ד"ה ולילמך ותוס' פסחים סו: ד"ה מניחה ותוס' מנחות כא: ד"ה מולין ועי' פ: ד"ה וכי ועי"ע תוס' פסחים קב. ד"ה מפניהן ותוס' מולין קי: ד"ה לו ותוס' זבחים עז. ד"ה ומולין].

הגהות הב"ח

(ה) רש"י ד"ה הכל מודים וכו' מתקנתייהו כגון שהפרישו (ג) ד"ה אלא לרבי אבא וכו' דתרעה (ל"ת) **[ואת]** שאינה אבודה הולכ' ושם ל"ה: (ד) ד"ה ורבנן וכו' דמי וע"ש הא דקתני:

הגהות הגר"א

[א] גמ' הקמ"ל כו' ורבנן. נ"ב ל"ק הניחת ל"ק כו' על והקריבה בין נתכפר בתבודה בין נתכפר בשאינה אבודה ושמעי מתה מלי לתקיב הקריב לשמוט מלעתו אלא לר' אבא אמר רב דאמר וכו': **[ב]** רש"י ד"ה ס"ק כו'. ול"ע ס"ק דברי רבי אבא לקמן הנך בני מבבל דשלשים ואילך ומבמיב פליגי עלייהו ומבי בני לדישלח שתה אלינחי ד"ה ס"ק בתו: **[ג]** ד"ה בשן. לשמה כו'. ל"ע דלר' לתני הפרים בש"ס רש"י בשלמים ואילך ומבמיב לבל לקמן. וי"ל לפלילו לר' אם היה בתלך ומין ויום בדבר מועד לרבנן בש"ס תוס' ד"ה דרבי בר': **[ד]** **בא"ד** לא מבאי. פי' לפלילו משך שאינה בהבודה יבול להתכפר בהבודה ושמיים תרעה. **[ה]** **בא"ד** בשאינה בהבודה. **[ו]** **בא"ד** מולין ל"ב:

מוסף רש"י

מובא בסוף המסכת

רבינו גרשום

אלא ל"ר אבא אמר רב דאמר. לקמן נמי הכל מודים שאם נתכפר בשאין אבודה האבודה דפריטא מתה על מה נחלקו על נתכפר באבודה ונשתייר' שאינה אבודה: **דר' סבר מפריש לאבודה.** מה שהפרישה תחת האבודה דינו כאבוד מה אבודה כשנשתיירה מתה אף שאינה אבודה אם נשתיירה נמי מתה: **ורבנן סברי מפרישי לאבוד לאו כאבוד דמי אלא אם נשתיירה שאינה אבודה רועה.** וגבי מעות נמי המפרישי מעות להשתמש ואבדה והפרישי מעות אחרת תחתיה לאבוד לאו כאבוד דמי סברי רבנן ואע"ג דהביא מאלו ולא הביא מאלו הני שאינן אבודין יפלו לנדבה לטעמיה דר' אבא לא מיתוקמא סיפא דדייקינן מינה הא הביא מאלו ולא הביא מאלו הנך דאשתיירו ילכו לים המלח כרבנן אלא כר' רישא סתם לן תנא כרבנן וסיפא כר'. אין: **ומאי קס"ל חני סתמי דפליג ר' ורבנן.** הא בהדיא קתני לה בסיפא דפליגי המפריש כר': **ל"א** הניחא לרב הונא דאמר הכל מודים שאם משך אחת מהן מדעתו דאמרן והקריב שהשניה דפישא מתה בין אם נשתיירה אבודה בין אם נשתיירה שאינה אבודה מתה: סיפא. דדייקינן ילכו לים המלח אתיא כר' וניתא נמי אליבא דרב הונא דאיבא לאוקומי נמי רישא כר' והיכי דמי דאיבא למימר מאי הקריב (דקתני ברישא) אחרת תחתיה ואח"ב נמצא הראשונה

תקריב לא הפרים ממש קאמר אלא והקריב אחרת תחתיה לשחיטה מדעתו (ולא הקריב ממש ותמות השניה) ולא שחטה עד שנמצאת חטאתו האבודה ונתכפר באבודה מדעתו. הראשונה תמות דקתני אהדיא ראשונה קאמר דהקריב לשחוטה קודם שנמצאת האבודה להכי קרי ליה ראשונה ותמות משום דמשך אחת מהן מדעתו ואיכא למימר דאפי' רישא רבי היא ולישה לימדך מינה טעמא משום דהקריב דלאו הקריב ממש הוא אלא הקריב לשחיטה. אלא לר' אבא אמר רב דאמר הכל מודים שאם נתכפר בר' לא מיתוקמא סיפא דר"ש מודה דתמות אלא לר' אבא אמר רב דאמר הכל מודים שאם נתכפר בר' לא מיתוקמא סיפא דדייקינן מינה דר"ש מודה דתמות אלא לר' אבא אמר רב דאמר הכל מודים שאם נתכפר בר' לא מיתוקמא סיפא דדייקינן מינה דר"ש מודה דתמות **משך אחת מהן והקריב מדעתו שהשניה מתה.** דקנסינן ליה הואיל ועבר מדעתו: **על מה נחלקו על הבא לימלך אין יקריב דר' סבר לא עשו תקנה בקדשים.** דלא איכפת לן בההיא דמתה: **א"ל אמרינן לית לך התכפר בשאינה אבודה.** דלא איתילד ביה ריעותא: **ורבנן סברי עשו תקנה בקדשים.** כי היכי דלא תמות: **ואמרינן לית לך התכפר באבוד בו.** והכי נחלקו במתניתין בבא לימלך בר' דאמר תמות שכיוא ליה דאע"ג דבשעת הפרשה אבודה ולא בשעת כפרה הכי תמות אע"ג דבא לימלך ורבנן סברי אם בא לימלך לעולם אין מתה השניה ולא משכחת לה דתמה אלא ההיא דנמצאת לאחר כפרה דההיא נתכפר בשאינה אבודה ונשתייר האבודה הלכך מתה אבל הבא לימלך לעולם לא מתה השניה משום דאמרינן ליה לך התכפר באבודה משום דעשו תקנה בקדשים: **יאכלו מה ת"ל.** דכתיב בחצר אהל מועד יאכלוה: **מה ת"ל.** דכתיב והנותרת מן המנחה יאכלו אהרן ובניו מצות תאכל במקום קדוש בחצר אהל מועד ולא היה ע"ל יאכלו ולא יאכלוה אלא יאכלו: **מה ת"ל שאם היתה מועטת.** שאם לא היה לו (לכהן) לאכול אלא מעט מן המנחה: **אוכלין עמה חולין או תרומה כדי שתהא נאכלת על השבע.** כדי שיהא באכילתה שביעה: והדר דריש יאכלוה **מה ת"ל** שאם היתה לו מן